

*Момчило Суботић**
Институт за политичке студије, Београд

ХРВАТСКА НА ПУТУ СРБИЈЕ У ЕВРОПСКУ УНИЈУ**

Сажетак

Аутор у овом чланку анализира улогу Хрватске у процесу учлањења Србије у Европску унију. Циљ је да се укаже на континуитет хрватске политике према Србима, која је резултирала етничким чишћењем са елементима геноцида над српским народом у Републици Српској Крајини и Хрватској. У раду је коришћена анализа садржаја српско-хрватских односа у савременом периоду, као и политичка пракса коју Хрватска примењује према преосталим Србима и Србији у постдејтонском раздобљу. Та политика манифестује се игнорисањем и грубим нарушавањем Споразума о нормализацији односа који је Хрватска потписала са СРЈ септембра 1996.

У раду ће даље бити обрађено питање хрватске тужбе за геноцид против Србије, као и њено признавање независности Косова, чиме је Хрватска грубо прекршила Споразум о нормализацији. Ту су и други анти-српски потези као што је акција којом Хрватска, као чланица ЕУ, забрањује и протерује ћирилицу, што ЕК не коментарише већ своди на унутрашње хрватско законодавство, што је уствари наставак прогона Срба; хрватска полиција хапси и оне Србе који нису ни на каквим списковима с очигледним циљем да се Срби застраше и да нико и не помисли на могућност повратка, а камоли на коришћење својих људских и колективних политичких права.

* Научни саветник

** Овај рад је настао у оквиру научног пројекта бр. 179009 који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Поред свега Хрватска се нуди да у „пријатељству с пуно понижавања“ трасира Србији пут ка ЕУ, тако што ће јој диктирати услове око евентуалног повлачења тужбе за геноцид, у чему је подржавају моћне западне земље, првенствено Немачка. Тешко је претпоставити чиме ће све Хрватска условљавати Србију, за коју ЕУ „нема алтернативе“, а једно од сигурних тачака тог условљавања и понижавања Србије од стране Хрватске очекује се приликом означавања граничне линије на Дунаву.

Кључне речи: Хрватска, Србија, Споразум о нормализацији односа, тужба за геноцид, забрана ћирилице, хапшење Срба, граница на Дунаву.

Континуитет хрватске политике према Србима

Упредвечерје Другог светског рата вођа Хрвата Влатко Мачек овако је позиционирао Хрватску: ако Србија крене на исток ми ћемо на запад, а ако Србија крене на запад Хрватска ће на исток. Никад и нигде са Србијом. Даље је познато: Хрватска је отишла у наручје немачко-италијанског нацифашизма градећи своју НДХ, у којој је Србе задесио геноцид, чији смо наставак доживели у грађанском рату 1991-1995. године.

Уз помоћ својих традиционалних савезника: Немачке, Ватикана, потом и САД Хрватска је окупирала РСК и протерала више од 80% Срба са овог простора. Од око 850 хиљада Срба који су живели на простору СР Хрватске,¹⁾ данас је остало 196 хиљада, што је очигледан доказ да су Срби етнички очишћени из Хрватске.

Данас нема Мачека да Хрватску окрене на супротну страну од Србије, али има доследне мачековце на челу државе када је реч о Србима и Србији. Њихова политика традиционално и актуелно увек ће бити противсрпска; у конкретном случају то значи: држати Србију подаље од хрватског избора-Европске уније. Нисмо сигурни да су српски државници, који су Србију усмерили на запад и ЕУ, довољно проникли у суштину и значај хрватске политике за српску евроунијску будућност, која се пре свега односи на хрватско оцењивање српске подобности за улазак у заједницу европских

1) Према званичној хрватској статистици у Хрватској је 1991, било 582 хиљаде Срба (уз 106 хиљада Југословена) а 201. године 196 хиљада. Према подацима СПЦ Срба у федералној Хрватској било је више од 1 милион, а према истраживању економисте Слободана Комазеца број Срба у Хрватској износио је 850 хиљада. Ми смо узели као релевантан управо овај податак.

народа; на пут пун понижења. Разуме се, у мери саобразној интересима водећих земаља ЕУ-Немачке, Француске, Енглеске, када је Србија и цена њеног евентуалног уласка у ЕУ у питању. Овде полазимо од следеће премисе: Циљ поменутих западних земаља није Србија у ЕУ, већ разбијена српска држава са отетим Косовом, Војводином и Рашком области. На српском евроунијском путу „без алтернативе“, показаће се сва утемељеност тезе Валтазара Богишића: „Што се грбо роди време не исправи“. Хрватска је постала чланица Европске уније упркос чињеници даништа није учинила како би елиминисала последице етничког чишћења над српским становништвом. Огромне су људске, материјалне и духовне жртве српског – крајишког народа. Да подсетимо на последице геноцида и етничког чишћења, од 1990-1995. године, у РСК и РХ:

- протерано је више од 500.000 Срба из Републике Српске Крајине и Хрватске или 80% од броја који је тамо живео 1990, а стварни број никада нећемо сазнати, јер не постоје обрађени подаци у УН, у Републици Хрватској и Републици Србији.²⁾ Генерални секретар УН Бутрос Гали је у извештају Савету безбедности 15. маја 1993. године навео да је из Хрватске, из већих градова - Загреб, Осијека, Сплита, Ријеке - протерано 251.000 Срба,

- страдало је око 7.000 Срба у ратним окршајима, а 15.000 је рањених,³⁾
- око 2.300 се води као нестало, и не зна им се траг,
- запаљено је и уништено 1.100 села и заселака у којима су Срби били већина,
- према подацима Српске православне цркве, преко 30.000 Срба присилно је преведено у римокатоличку веру, што такође спада у геноцидне радње, јер се ради о принудном премештању из једне групе (вероисповести) у другу,
- у две војно-полицијске акције хрватске државе - „Бљесак“ и „Олуја“, преко 35.000 стамбених, стамбено-пословних и индустријских објеката је опљачкано, срушено и запаљено,
- у периоду од 1990-1995. године, на територији под хрватском контролом, минирано је, запаљено и уништено преко 15.000 објеката, станова и кућа,

2) О страдању Срба у Хрватској на почетку 1990-их види: Душан Момчиловић, *Нови геноцид над Србима у ХДЗ Хрватској*, АБЦ Глас, Београд, 1993.

3) Види детаљније: Саво Штрбац, „Људски губици на српској страни у рату и после рата на подручју Хрватске и бивше РСК 1990-1998. године“, у: *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова I, (приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза), Београд, 2008, стр. 453-469.

- покрадена је, запаљена и уништена сва покретна имовина у кућама, становима, привредним и пољопривредним зградама - намештај, одећа, обућа, кућни прибор, привредне машине, алати, аутомобили, камиони, трактори, комбајни и друга пољопривредна механизација,
- уништено је 87 православних објеката и 45 парохијалних домова,
- оштећено је 195 православних цркава и других верских објеката,
- покрадена је и уништена сва црквена покретна имовина -иконе, уметничке слике из духовног живота, црквене збирке, црквене књиге, књиге о крштеним, венчаним и умрлим лицима,
- уништено је на десетине школа, апотека, домова културе, ветеринарских и других установа - у којима су, углавном, радили Срби,
- на стотине хиљада хектара приватног српског земљишта је или зарасло у коров или га обрађују хрватска домаћинства – Србима се не дозвољава да уђу у свој посед,
- Срби не користе на десетине хиљада хектара шума и шумског земљишта,
- покрадено је и уништено на десетине музеја, етно поставки и изложби с мотивима из историје српског народа,
- уништени су меморијални антифашистички комплекси из Другог светског рата,
- уништена је и запаљена сва приватна документација, слике, сведочанства, лични документи, документи о власништву имовине, документи и знамења предака, итд.

Споразуми који се не примењују

У међувремену је између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске, у периоду од завршетка рата 1995. године - и трагичног егзодуса српског народа , потписано више билатералних и мултилатералних споразума. Кључни је **Споразум о нормализацији односа** између две државе, потписан 23. августа 1996. године.

Овим билатералним споразумом се дефинишу границе, суверенитет, територијални интегритет, мирно решавање спорова, повратак прогнаног и избеглог становништва - њихова имовинска и социјална права и права из одредаба међународног права, итд. Овај споразум је, међутим, остао „мртво слово на папиру“ и ни до дана-

шњег дана није остварен. Напротив, њиме је легализован геноцид и етничко чишћење хрватске државе над српским народом.

Чланом 1. овог Споразума предвиђено је да:

„УГОВОРНЕ СТРАНЕ ПОШТУЈУ ЈЕДНА ДРУГУ КАО НЕЗАВИСНЕ, СУВЕРЕНЕ И РАВНОПРАВНЕ ДРЖАВЕ У ОКВИРУ СВОЈИХ МЕЂУНАРОДНИХ ГРАНИЦА“.⁴⁾

Чланом 7. став 1. овог Споразума дефинисана је обавеза уговорних страна у поступку повратка прогнаних, избеглих и протераних лица . Овде стоји: „Уговорне стране осигураће услове за слободан и безбедан повратак избеглица и прогнаника у њихова пребивалишта или друга места која слободно изаберу. Уговорне стране осигураће тим лицима враћање у посед њихове имовине, односно правичну накнаду“.⁵⁾

Такође, у члану 7. став 6. предвиђено је: „У року од 6 месеци од ступања на снагу овог споразума, уговорне стране склопиће споразум о накнади за сву уништenu, оштећену или несталу имовину. Тим споразумом утврдиће се поступци остваривања права на правичну накнаду који неће укључивати судске поступке“.⁶⁾

До данас уговорне стране нису склопиле споразум о накнади штете и правичној накнади јер то није одговарало Хрватској, а српска страна не чини ништа да приволи другу уговорну страну на активну радњу. У случају склапања овог споразума Хрватска би била дужна да исплати огромне своте новца за уништenu, оштећену или несталу покретну и непокретну имовину.

Српски државни органи ништа не чине да интернационализују проблем протераног српског становништва и затраже доследну примену Споразума о нормализацији. Замислимо шта би све чинила Хрватска против Србије, да је из Србије прогнано неколико стотина хиљада Хрвата. Па, Хрватска не би остављала Србију ни један дан на миру – тражила би против Србије примену најстрожих мера у Савету безбедности, другим међународним организацијама и код својих савезника на Западу. Србија, с друге стране, не чини ништа против Хрватске, чак ни медији у Србији не спомињу

4) Споразум о нормализацији односа између СРЈ и РХ, Члан 1.

5) Види шире: Милорад Буха, „Споразум о нормализацији односа између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске“, у : *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова, (приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза), Београд, 2008, стр. 498.

6) Исто, стр. 499.

хрватски злочин геноцида над српским народом, ни онај у Другом светском рату, ни овај од 1990. до 1995. године.

Хрватска тужба за геноцид против Србије⁷⁾

Напротив, Хрватска је, усред НАТО бомбардовања Србије 1999, зарад отимања Косова и Метохије, поднела тужбу против Србије за геноцид Међународном суду правде, сматрајући да је наступио моменат „коначног“ решења српског питања, тј. завршни чин у процесу расрбљивања Балкана.

Хрватској ни то није било довољно- јер Србија је ипак преживела. Само неупућени у српско-хрватске односе, да се задржимо на тој квалификацији, могли су предложити Хрватску а не Чешку као њеног противкандидата, у састав несталних чланица Савета безбедности УН-а. То је учинила Влада Србије и тај необјашњив поступак се тумачи као израз добросуседске сарадње и разумевања. Очекивало се ваљда да ће тај чин солидарности омекшати „бившу браћу“, да и они повуку реципрочан потез у виду повлачења тужбе за геноцид или да почну примењивати Споразум о нормализацији односа. Ништа од тога! Напротив! Хрватска се сврстала у државе које су признале независност Косова⁸⁾, прекршила Споразум о нормализацији односа са Србијом, грубо нарушавајући суверенитет и територијални интегритет Србије.

Хрватска је, дакле, поднела тужбу за геноцид против Србије,⁹⁾ признала незакониту независност Косова, грубо се меша у питање Војводине, ништа не чини по питању повратка протераног српског становништва у Хрватску и остварења њихових људских и поли-

7) Види шире: Момчило Суботић, „Савремени хрватско- српски односи: тужба и против- тужба за геноцид“, *Политичка ревија*, 2/2010, стр. 305-334, ИПС, Београд, 2010.

8) Као одлазећи председник Хрватске Стјепан Месић је још једном демонстрирао своју и хрватску антисрпску политику, посетивши 7. јануара 2010. године нелегалне институције НАТО државе Косово. Том приликом је рекао: „С посебним задовољством обраћам се данас, приликом првог службеног посјета једнога хрватског председника Републици Косово, члановима највишега представничкога тијела најмлађе државе не само регије, него и Европе, у исто вријеме и државе најстаријег народа овога дијела Старога Континента“. Иако га београдски режим доживљава као партнера у регији и у евро-атлантским интеграцијама, Месићева порука из Приштине више је него јасна - као што је 90-их разграђивао СФРЈ, жеља му је да то исто учини и са Србијом и он то не крије. Средином јануара 2010. Месић је је изјавио да би у случају да Република Српска одржи референдум којим би се нарушио Дејтонски споразум, послао војску у Републику Српску и пресекао коридор код Брчког.

9) Као сведок у тужби против Србије наћи се и Соња Бисерко, председница Хелсиншког одбора у Србији.

тичких права, напротив, укида њихов језик и писмо и наставља важан државни посао - протеривање преосталих Срба.

*Забрана ћирилице и хапшење Срба
– ЕУ не жели да коментарише*

После извесног затишја у српско-хрватским односима, на иницијативу спољних фактора, а у циљу нормализовања односа и решавања спорних питања, учестали су сусрети хрватских и српских представника. Али сви проблеми су и даље на столу; Хрватска се ни за јоту није померила у решавању проблема прогнаног српског становништва: разним административним и правним поступцима онемогућава повратак српског становништва; многи повратници изложени су привођењима, хапшењима, конструисаним оптужницама, пребијањима, убиствима. Без обзира што је донела Закон о амнестији Хрватска свакодневно проширује списак „српских ратних злочинаца; српском тужилаштву је послала најпре списак од 900 лица над којима се води истрага, који су оптужени или осуђени, а затим је пре неколико месеци послала други, проширени списак са 1557 осумњичених, оптужених и осуђених за наводне ратне злочине. То је списак без краја јер га Хрватска стално допуњава.¹⁰⁾ У међувремену хапси и затвара Србе који нису на том списку. Хрватска је то учинила непосредно пред улазак у ЕУ, шаљући тако поруку Србима да су у Хрватској непожељни, те да постоје и тајни спискови. Ако рачунамо да је просечна породица четири члана (с обзиром да су у питању лица таквих годишта) онда добијамо број од 6.000 људи који страхују од повратка на своја огњишта у Хрватској. Уколико постоје додатни тајни спискови, а сигурно постоје, број оних који се никада неће вратити је за три до четири пута већи.¹¹⁾

Исти циљ - протеривање Срба из Хрватске и коначно решење „српског питања“ у Хрватској - има и „игра“ око ћирилице у Вуковару и дилем Хрватске. Ову „игру“ Европска унија не жели да коментарише, иако се ради о дискриминацији мањинских права – као

10) Недавној акцијом хрватске полиције у Трпињи је ухапшено и затворено 12 Срба оптужених за наводни ратни злочин. Нико од њих није на поменутом списку. Власт у Београду на све то ћути.

11) Види: Саша Францети, „Континуитет етничког чишћења“, Печат, 9. август 2013, стр. 22.

прокламованих вредности ЕУ, свдећи све на питање унутрашњег законодавства и унутрашњих односа у Хрватској.

Хрватска, која је у дуговима до гуше, дугује српским пензионерима са подручја РСК 81 заосталу пензију. Број тих пензионера је 47. 000 а износ заосталих пензија већи од милијарду евра. Ово су огромна средства и можемо само замислити шта би Хрватска, заједно са својим патронима, све радила кад би јој Србија дуговала толики новац.

Овове треба додати и следеће. Вредност процењене српске имовине у Хрватској је око 1,8 милијарди евра, у тај збир улази више од 400 предузећа која су пре распада СФРЈ имала имовину у Хрватској, што на Јадрану, што у унутрашњости. Такође, ту је и 85.000 кућа и станова Срба из Хрватске и грађана Србије. Те куће и станови су углавном усељени и приватизовани. С друге стране, Хрватска од Србије потражује некретнине у вредности од око 800 милиона евра.

Спорна питања са Хрватском ће се само проширивати. Србија је, нажалост, пропустила да условљава учлањење Хрватске у ЕУ исправљањем неправде према Србима, уколико би то уопште имало неког утицаја код Запада, који је помогао хрватску геноцидну акцију протеривања Срба. Овако, ЕУ ће преко Хрватске и њених инсистирања на понижавању Србије, условљавањем да се суди Србима за измишљене злочине, уз протеривање преосталих Срба из Хрватске,¹²⁾ Србију стално држати у позицији кривца и дужника, подаље од чланства ЕУ. Не треба сумњати да ће ЕУ, тј. њене водеће земље, попут Немачке, ову политику и помагати и подстицати. То је најбољи доказ да Србији и Србима није место у овој антисрпској творевини. Српске власти не виде да поново ради стара коалиција на линији Загреб-Сарајево-Приштина, на гушењу Србије и Срба, до потпуног њиховог нестанка. То је цена уласка у ЕУ у коју хрли српски политички естаблишмент.

12) У намери да уништи сваки траг који би подсећао на Србе Хрватска мења имена насеља, села и географских појмова везаних за српску историју. Бивши хрватски председник Стјепан Месић изјавио је у Јерусалиму 2008, да би радо дозволио да се у Хрватску врати 200.000 Срба „али се томе противи мој хрватски народ“. Значи да се запоседање српских кућа, станова, привредних објеката и пљачка српске непокретне имовине сматра неотуђивим хрватским пленом! Је ли то могуће? Изгледа да је могуће. На основу овакве изјаве Стјепана Месића, може се (без злобе) закључити да одлике хрватске државе у односу на ону из Другог светског рата нису промењене. Види: Србољуб Живановић, Реч на годишњици страдања Срба, Јевреја и Рома у хрватском логору смрти Јасеновцу, Бања Лука, мај 2005.

Све у свему, стиче се утисак да се Хрватској исплатио злочин учињен над српским народом. Без икаквих стварних обавеза према прогнаним Србима Хрватска је примљена у чланство Европске уније. Осим тога добила је и важан задатак, сличан оном из 19. века, када је за потребе Ватикана и Беча радила на асимиловању и поништавању Срба. Овог пута Хрватска треба да одигра улогу ригидног филтера за евентуално пропуштање Србије у друштво Европске уније. Наставиће тако Хрватска своју непријатељску политику према Србији и Србима. А Европа неће интервенисати због хрватске антисрпске политике, напротив, интервенисаће да заштити своју нову чланицу, а против Србије. Да ће тако бити сведочи и европска мера око повлашћеног царинења хрватских цигарета у Србији. Не треба се заваравати, Европа је направила управо ову и овакву Хрватску, која је протерала и даље протерује преостале Србе из Хрватске. То није тешко видети. Прихватљива је теза историчара Милорада Екмечића која гласи: „Наш улазак у ЕУ изгледа да је казна, а не остварење права на поштене договоре“

Незадовољни економском ситуацијом, фрустрирани учинковитошћу неовисне Хрватске, следбеници усташке политике у Хрватској свој бес поново устремљују на Србе. У Вуковару, Загребу, Сплиту, Ријеци, Удбини¹³⁾ и другим градовима Хрватске разбијају табле на српским установама исписане ћирилицом. Ћирилица је само изговор да се отерају Срби. У тим својим антисрпским акцијама имају прећутну, па и отворену подршку власти,¹⁴⁾ и посебно цркве на челу са кардиналом Јосипом Бозанићем. Штаб за одбрану хрватског Вуковара прогласио је Вуковар градом од посебног пијетета и избацио ћирилицу из јавне употребе. Ова црквено-домољубна коалиција предлаже да се двојезичне табле могу истицати само у местима у којима Срби чине више од 50% становништва, и покренули су иницијативу да се питање ћирилице, тј. питање преосталих Срба одлучи референдумом. То ће бити деликатан тест за хрватску европску промицбу јер предлагачи верују да је за протеривање ћирилице и Срба већина Хрвата. С друге стране, представ-

13) Скинута табла са ћириличним и латиничним натписима на згради СКД „Просвјета“ у Загребу, као и са Информативно културног центра „Никола Тесла“ у Удбини.

14) Хрватски министар Предраг Матић има пуно разумевање за изгон ћирилице, јер Срби, како каже, нису у довољној мери показали своју лојалност хрватској држави. То каже министар тзв леве опције, шта тек очекивати од ХДЗ-овске и правашке опозиције.

ници Срба из Вуковара и Хрватске уздају се у уставни суд Хрватске, јер се ради о противуставној акцији хрватских „домољуба“.¹⁵⁾

За односе Србије и Хрватске, хрватски књижевник, Игор Мандић, сматра да су јадни, разрушени, понижени, упркос неким економским и привредним везама... јер се „усташија пробудила, није ни заспала, ни била покопана, како смо мислили, и тај грозни елемент ровари у хрватском националном бићу, тако да ће уништити и само то биће. ...Стара усташија и неоусташија су исти рак-феномен у Хрватској, и воде нас у летарно стање, у смртност.¹⁶⁾

Али, изгледа да власт у Србији и њен председник, безалтернативно опредељени за улазак у ЕУ, не примећују поменуто антисрпство у Хрватској. Председник Србије, Томислав Николић, рекао је да је Вуковар историјски и етнички српски град, што је потпуно тачно, а онда се правдао да га хрватски председник није добро разумео, односно да су новинари криво пренели његову изјаву. Тек после овог „објашњења“ хрватски председник Иво Јосиповић је, после годину и по, одлучио да посети Београд.

Хрватска, због свог чланства у ЕУ, само фингира нормализацију односа са Србијом. А у ствари она нема добру вољу да односе са Србијом постави на здраве темеље, јер би тада довела у питање основну вредност „домовинског“ рата, а то је изгон Срба и стварање етички чисте и католички јединствене хрватске државе. Таквој политици не иде у прилог повратак Срба и политичко-правно и социјално консолидовање њиховог положаја. С друге стране, Србији је у интересу да се поправи положај преосталих Срба у Хрватској; премда у том смислу Србија чини мало или нимало. Не жели, ваљда, да „љути“ Хрватску од које јој зависи улазак у ЕУ. То, међутим поспешује процес који се ионако у Хрватској несметано одвија – а то је процес асимилације и хрватизације преосталих Срба. Само у току грађанског рата 1991-1995. покатоличено је више од 30.000 Срба.¹⁷⁾

15) 70% Хрвата је за протеривање ћирилице, према сведочењу дописника Новости Јосипа Керблера.

16) Игор Мандић, „Ћирилица је само изговор да се отерају Срби“, Новости, 13. октобар 2013, стр. 3. Мандић је још рекао: „Лично, ћирилица је моје интимно писмо, као и латиница, знам га од најмањих ногу, и уопште не разликујем шта читам на латиници, а шта на ћирилици“. Након овог интервјуа био је жестоко медијски нападнут у Хрватској.

17) Ово су подаци Епархије загребачко-љубљанске, који се односе само на ратни период. Много је доказа да је овај процес католичења и хрватизације настављен и после рата несмањеном жестином, али о томе још немамо прецизних података.

Хрватска о(у)цењује подобност Србије за ЕУ

То је контекст за разумевање две дијаметрално супротне изјаве, које су дали двојица председника, српски и хрватски, приликом недавног сусрета у Београду. Томислав Николић: „Србија није непријатељ никоме, па ни Хрватској. Србија би желела да буде пријатељ свима, па и Хрватској... Мислим да је стање међудржавних односа боље него што је икада било, зато што је искреније него што је икада било!“. За овакву изјаву Николић нема ниједног доказа, има само супротне; односи су лоши. С друге стране, Јосиповић сукобе око ћирилице види као „манифестацију генерално поремећених међунационалних односа“. У каквој су вези ове две изјаве? Једна је очигледно снисходљива, неистинита и понижавајућа, а друга арогантна и непријатељска. Хрватско-српски односи су крајње поремећени. Из Хрватске се протеривањем ћирилице протерују преостали Срби. У Хрватској је спаљено око 3 милиона књига штампаних ћирилицом. О томе је под насловом „Културоцид“ изашла књига Анте Лешаје, професора загребачког свеучилишта, са Корчуле, која је промовисана и у Београду, у којој он истиче ове страшне податке о паљењу „српских књига“, паљевини која се не би постидела ни оне у Рајхстагу. Из увиђавности, српски председник то није ни поменуо Јосиповићу, као ни пола милиона протераних Срба. Али Јосиповић је поменуо 40 тисућа Хрвата из Србије, који, како је рекао, треба да се врате на своја огњишта, иако су они сви одреда променили своја имања са Србима протераним из Хрватске; и није их ни приближно толико колико помиње Јосиповић.¹⁸⁾

И док је српски председник показао спремност за повлачење тужбе за геноцид, хрватски председник је остао непопустљив. Он је рекао да је тужба против Србије у надлежности владе и да ће он подржати одлуку владе каква год била. Ово није Јосиповићево ограђивање или истицање помирљивијег става. Напротив, Јосиповић је био један од иницијатора и аутора тужбе против Србије.

Тужба Хрватске за геноцид је очигледно непресушно врело хрватских захтева Србији- златни рудник за уцене, којима нема броја. Хрватска као чланица и савезник земаља ЕУ има чврст

18) Чак и жупници РКЦ у Срему помињу мањи број Хрвата који су отишли у Хрватску, тј. 25000, а они то свакако знају јер су руководили акцијама замене кућа своје пастве са крајишким Србима.

ослонац за своје екстремне захтеве, јер су то и захтеви ЕУ јкојој није у првом плану пријем Србије у ЕУ него њено разбијање. О томе сведочи и захтев Брисела да се цигарете из Хрватске увозе повлашћено, по четири пута нижим царинским тарифама него што су тарифе у ЕУ, чија је Хрватска чланица, а због чега није више у ЦЕФТА споразуму.¹⁹⁾ То је економски и правни скандал, јер то значи смањење прихода у нашем буџету, а повећање хрватског буџета.

Наиме, тужбом Хрватска максимално манипулише и уцењује Србију која је готово одустала од противтужбе, без обзира што има неупоредиво више доказа да је хрватска држава извршила геноцид над српским народом и да се ради о рецидиву злочина извршеног 1941-1945. Тиме Хрватска подиже лествицу својих захтева према Србији, утврђујући је на три тачке: **потрага за несталим особама**- Хрватска инсистира на 1 689 несталих лица ; **процесуирање оптужених** Срба за наводне злочине у Хрватској, који су у највећем броју најобичнија конструкција хрватских правосудних органа, чији је циљ застрашивање Срба и њихово онемогућавање да се врате у своје домове, као и игнорисање њихових људских, социјалних, економских и политичких права²⁰⁾; **повратак културног блага** које је однето из Хрватске у време рата једно је од питања на коме инсистира хрватска страна. Од 2002. до 2011. Хрватској је враћено више од 18.000 музејских предмета и покретних културних добара која су у току рата спасена од уништења и донета у Србију. Ради се о културним добрима српског народа и његове СПЦ, које је склоњено у Србију у време агресије Хрватске на територију Републике Српске Крајине. Историчар уметности Никола Кусовац каже: „Вратили смо им више него што смо смели. Кроз њихов однос према ћирилици огледа се и њихов однос према српском културном благу“. Ово је ионако српско црквено и културно благо из Крајине. „А Хрвати сада то благо траже да би га докрајчили. Сада,

19) Анексом Г Бечког споразума требало је да се реши питање имовине српских фирми у Хрватској. Уласком Хрватске у ЕУ престао је да важи режим између држава ЦЕФТА споразума, по којем су се цариниле хрватске цигарете, оне у оквиру квота 10 одсто, а оне изван квота 15 одсто, а сад би као чланица ЕУ требало да плаћа стопу од 57,6 одсто. Али Хрвати су се жалили ЕК тражећи да се ССП адаптира, па је Штефан Филе тражио да Србија прихвати ове хрватске бенефите. И Србија је то прихватила. Зашто? Ваљда зато што је Хрватска признала Косово? Или што измишља оптужнице и хапси Србе редом!

20) У Србији према подацима Комесаријата за избеглице тренутно има 42.000 Срба из Хрватске и Крајине.

када би хрватски државни врх и хтео да се понаша цивилизацијски, не би могао од подивљалог народа“ –уверен је Кусовац.²¹⁾

Остваривање ових хрватских захтева, као услова за повлачење тужбе за геноцид за Србију ће значити „пријатељство пуно понижавања“²²⁾, које ће се наставити даљим условљавањем Србије у процесу њеног прикључења Европској унији. Подугачка је листа хрватско-бриселских захтева, које не можемо сад ни да претпоставимо, а које ће српска влада, као и све до сада, прихватити на путу без алтернативе. Пут којим Загреб мери Београду подобност је пут за разбијање српске државе.

Како ствари стоје, актуелна власт у Србији за коју „ЕУ нема алтернативе“, што представља појмовну, логичку, политичку, стварносну и сваку другу бесмислицу о којој не треба трошити речи, изгледа да ће испунити сваки од ових конструисаних, лицемерних и понижавајућих хрватских захтева и сама одустати од тужбе против Хрватске.²³⁾ Све зарад фикције зване – Европска унија.

Граница на Дунаву једна од спорних тачака „пријатељства пуног понижавања“

А хрватски захтеви и условљавања, подржани пре свега од Немачке, али и неких других држава ЕУ, биће интензивирани нарочито по питању разграничења са Србијом на Дунаву. Ова граница, у дужини од 145 километара, код Апатина није разграничена. Спор је настао када је Србија и тражила да линија разграничења буде повучена средином тока реке Дунав. Хрватска, међутим, инсистира да граница буде линија која раздваја катастарске општине. Хрватска тврди да око 11.000 хектара земљишта на левој обали Дунава, у Србији, катастарски припада Хрватској, а 900 хектара на десној, хрватској страни Дунава, катастарски припада Србији. Српска страна истиче нешто другачије чињенице: Србија сматра да јој на

21) *Новости*, „Сусрет на врху хиљаду проблема“, 13. октобар 2013, стр. 4.

22) Види: Никола Врзић, „Пријатељство пуно понижавања“, *Печат*, 25. октобар 2013, стр. 18-20.

23) У разговорима двојице председника било је речи само о хрватским жртвама и захтевима; српски председник није свом хрватском колеги поменуо елементарна српска страдања: 7.000 убијених и 15.000 рањених Срба, као и 2.300 несталих у хрватским операцијама „Бљесак“ и „Олуја“.

хрватској страни Дунава припада 10.000 хектара, а Хрватској на српској страни 3.000 хектара.²⁴⁾

Спорна подручја протежу се од границе са Мађарском до Бачке Паланке, а највише је спорења око две аде: Шаренградске и Вуковарске аде. Комисија формирана још 2001. године није постигла никакав резултат.

Оно што је проблематично у хрватском ставу јесте чињеница да се Хрватска у време свог противуставног и насилног отцепљења од СФРЈ позивала на тадашње међурепубличке административне линије као на државне границе. Иначе та комунистичка Титова линија у мермеру, није била ни историјска ни етничка и извршена је на штету Срба. Али ни ту границу, коју је Арбитражна комисија утврдила, Хрватска не признаје. Тражи више. Хрвати се у разграничењу са Србијом позивају на катастарске књиге из времена Аустроугарске, на катастар из 1878, и када би се на тај начин повукла граница на Дунаву, који је временом мењао корито, било би неопходно подићи неколико десетина граничних прелаза јер би гранична линија на двадесетак места излазила на копно, а затим се враћала у воду. „Хрватска се позива на катастар а познато је да су феудалци, власници земље поседовали земљу с обе стране Дунава. Могли би се она позвати и на Тодорићево земљиште по Војводици“.²⁵⁾

Хрватска се, дакле, позива сад један сад други принцип, односно наступа без икаквих утврђених и међународно признатих принципа. Хрватска не признаје у свету прихваћено правило да гранична линија иде средином реке. Природно је у међународном праву уобичајено да да гранична линија буде повучена средином тока реке, а не да прелази на једну или другу страну.

Иако Хрвати поштују само принцип својатања туђих територија, не треба гајити илузије у некакво међународно право и правду. Наиме, у случају Међународне арбитраже, имајући у виду да је Хрватска постала чланица ЕУ и да је у њу примљена као држава која је протерала готово цео један народ, тј. трећину своје популације, у чему су јој помогле управо кључне државе ЕУ, као и чињеницу да се од Србије „на путу у ЕУ“, траже стални уступци,

24) Види: Саша Францисти, „Србија и Хрватска – спорна питања“, *Печат*, 2. август 2013, стр. 27.

25) Исто

није искључено да ће и у овом случају Европска комисија стати на страну Хрватске.

Литература

- Буха Милорад, „Споразум о нормализацији односа између Савезне Републике Југославије и Републике Хрватске“, у: *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова, (приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза), Београд, 2008.
- Врзић Никола, „Пријатељство пуно понижавања“, *Печат*, Београд, 25. октобар 2013.
- Живановић Србољуб, Реч на годишњици страдања Срба, Јевреја и Рома у хрватском логору смрти Јасеновцу, Бања Лука, мај 2005.
-
- Момчиловић Душан, *Нови геноцид над Србима у ХДЗ Хрватској*, АБЦ Глас, Београд, 1993.
-
- Штрбац Саво, „Људски губици на српској страни у рату и после рата на подручју Хрватске и бивше РСК 1990-1998. године“, у: *Истина о Републици Српској Крајини*, Зборник радова I, (приредили др Момчило Суботић и др Бранко Надовеза), Београд, 2008.
-
- Споразум о нормализацији односа између СРЈ и РХ
- Францисти Саша, „Континуитет етничког чишћења“, *Печат*, Београд, 9. август 2013.
- Францисти Саша, „Србија и Хрватска – спорна питања“, *Печат*, Београд, 2. август 2013.
- Мандић Игор, „Гирилица је само изговор да се отерају Срби“, *Новости*, 13. октобар 2013.
- *Новости*, „Сусрет на врху хиљаду проблема“, Београд, 13. октобар 2013.
- Суботић Момчило, „Савремени хрватско-српски односи: тужба и противтужба за геноцид“, *Политичка ревија*, Институт за политичке студије, Београд, бр. 2/2010.

Momcilo Subotic**CROATIA ON THE EUROPEAN UNION ROAD OF SERBIA****Resume**

In the dawn of Second World War a leader of Croats Vlatko Macek defined the position of Croatia in following words: „If Serbia goes East, we will go West, and if Serbia goes West Croatia will go East. Never and nowhere together with Serbia.“ Further course of events is wellknown: Croatia went into the armful of German-Italian nazifascism building their Independent State of Croatia in which Serbs suffered a genocyd, the continuation of which we witnessed in the civil war 1991-1995.

In that continuation there were expelled more than 500.000 Serbs from Republic of Srpska Krajina and Croatia or 80 % of the number of their population who lived there up to 1990; in the war conflicts there were killed 7.000 and there were wounded 15.000 Serbs; about 2.300 of the Serbs are still considered to be missing and it is not known where they are; there were burnt and destroyed 1.100 villages and hamlets in which the Serbs were majority of the population; according to the data of Serbian Orthodox Church more than 30.000 Serbs were forcefully converted to Roman Catholic faith, which is also considered to be a genocidal act, because it is the word about forceful removing of one group (religion) into another one, etc.

Meanwhile Croatia signed an Agreement on normalization of relations with the Federative Republic of Yugoslavia. First article of this Agreement was related to a mutual respect of sovereignty and teritorial integrity. One of key points in it was related to the return of expelled Serbs and their human and collective ethnic rights. However, this Agreement has stayed only “a dead letter” and has not been accomplished up to this day. Croatia harshly broke the Agreement both in case of Serbia – because it recognized Kosovo’s independence and after that it filed a lawsuit for genocide against Serbia, and in case of the expelled Serbs - because in every possible way it hindered their return to their homes, it arrested and maltreated and killed the returnees and constructed and constantly

expanded the lists of “Serbs criminals” and hindered consolidation of the state of affairs in the region. In fact, with this Agreement the genocide and ethnic cleansing of the Croatian state over the Serbian people was legalized.

In case of the Croatian lawsuit of genocide against Serbia, for the crime of its Army who expelled the Serbs, almost an entire nation, from Krajina and Croatia, Croatia accused Serbia, which sounds unrealistic.

On the other hand, Serbian leadership who is committed to European Union “without alternative” has been behaving conciliatory toward Croatia and in an undiplomatic way has announced that it is ready to withdraw its countercharge after Croatia withdraws its lawsuit being confident that the problems between two states ought to be solved in a peaceful and democratic way. Croatia, having become a state-member of the European Union, with a strong reliance to Germany, has shown toward Serbia a “friendship full of humiliation”, positioning itself as a kind of referee who assesses (blackmails) Serbian on its way to the European Union.

Namely, with this lawsuit Croatia has manipulated and blackmailed Serbia as much as possible it could when Serbia almost gave up on its countercharge despite having incomparably much more evidence that the Croatian state committed genocide over Serbian people and that it was recurrence of the crime which had been committed in 1941-1945 period. With this Croatia raises the bar of its demands toward Serbia, determining it in three points: the search for missing persons – Croatia insists on the number of 1.689 missing persons; the prosecution of the Serbs who are accused of the alleged crimes in Croatia, which are in most of the cases an ordinary construction of Croatian judiciary bodies, aimed at intimidation of the Serbs and disabling them to return to their homes, as well as ignoring their human, social, economic and political rights; one of the issues on which Croatian side insists is also the return of cultural treasure which had been taken out of Croatia in the time of war. From 2002 to 2011 there were returned to Croatia more than 18.000 museum items and movable cultural property which had been saved from destruction in the time of war and had been brought to Serbia. It is the cultural property of Serbian people and their

Serbian Orthodox Church which had been sheltered in Serbia in the time of aggression of Croatia on territory of the Republic of Srpska Krajina. An art historian Nikola Kusovac said: "We returned to them more than we should have done. In their relation toward Cyrillic letter there is reflected their relation toward Serbian cultural treasure." It is Serbian church and cultural treasure from Krajina anyway. "And now the Croats demand that treasure to finish it off. Now even if the Croatian state leadership would want to behave in a civilized way, it could not do it due to the enraged people."

Croatian setting of conditions to Serbia will become obvious in particular in case of determination of a borderline on the Danube river, because Croatia does not accept the middle part of the flow of the Danube to be the borderline with Serbia, which is common in international law theory and practice, and it referred to the cadaster of 1878, when Austro-Hungary had held the land on both sides of the Danube. In this case Croatia ignores AVNOJ's borderlines, to which it referred in 1990's without any basis, because these borderlines are neither historical nor ethnic ones, nor which were declared to be international borderlines by the Badinter Committee. It would not be surprise if the Serbian leadership, being blackmailed and corrupted, in case of any International arbitration, would be forced to accept the Croatian/German blackmails.

Key words: Croatia, Serbia, Agreement on the normalization of relations, lawsuits of genocide, prohibition of the Cyrillic alphabet, arrest of Serbs, Danube borderline.